

Міністерство освіти і науки України
Саарландський університет
Університет в Палермо
Турецький Гіресунський університет
«ARTIFEX» Університет в Бухаресті
Державна вища технологічно-економічна школа
ім. Броніслава Маркевича в Ярославі
Державна вища професійна школа в Коніні
Європейський гуманітарний університет у Вільнюсі
Інститут обліку і фінансів НААН України
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
Державний біотехнологічний університет
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Полтавський державний аграрний університет
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти
«Кам'янець-Подільський державний інститут»
Львівський національний університет природокористування
Кафедра обліку та оподаткування

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО БІЗНЕСУ: ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИЙ ТА УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТИ

МАТЕРІАЛИ VI МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ
27-28 БЕРЕЗНЯ 2024 РОКУ

ЛЬВІВ 2024

УДК 330.341.1:005.92

О-17

Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти: матеріали VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 27-28 березня 2024 р. Львів: ЛНУП, 2024. 578 с.

ISBN

Організаційний комітет:

Людмила ГНАТИШИН – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування, Львівський національний університет природокористування;

Станіслав ВАСИЛІШИН – д.е.н., професор, САРА, провідний науковий співробітник відділу обліку та оподаткування, Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки», директор, ТДВ «Інститут обліку і фінансів» НААН, м. Київ;

Наталія КАЩЕНА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку, аудиту та оподаткування, Державний біотехнологічний університет;

Катерина ПИЛИПЕНКО – д.е.н., професор кафедри економіки та готельно-ресторанного бізнесу, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького;

Тетяна ЧЕРНЯВСЬКА – доктор наук, професор, Державна вища професійна школа в Коніні, Польща;

Рафаел ЧЛОЧІ – професор, декан факультету економічного інжинірингу та бізнесу, Технічний університет Молдови;

Оксана ПРОКОПИШИН – к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування, Львівський національний університет природокористування, відповідальний секретар конференції;

Наталія ЖИДОВСЬКА – к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування, Львівський національний університет природокористування;

Ольга МАЛЕЦЬКА – к.е.н., доцент кафедри обліку та оподаткування, Львівський національний університет природокористування;

Наталія ТРУШКІНА – к.е.н., старший дослідник, докторант, старший науковий співробітник, Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України;

Любов ДРАНУС – к.е.н., доцент, завідувач кафедри менеджменту, Чорноморський національний університет імені Петра Могили;

Наталія КАНЦЕДАЛ – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування, Полтавський державний аграрний університет;

Ольга ЛЕГА – к.е.н., професор кафедри обліку і оподаткування, Полтавський державний аграрний університет;

Ірина ГУМЕНЮК – к.е.н., доцент, декан факультету економіки, управління та діджиталізації, НРЗВО «Кам'янець-Подільський державний інститут»;

Марина ПОЛЕГЕНЬКА – к.е.н., доцент кафедри економіки, Дніпровський державний аграрно-економічний університет.

У збірнику представлено матеріали VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Актуальні проблеми сучасного бізнесу: обліково-фінансовий та управлінський аспекти». Результати наукового пошуку можуть бути використані для подальших наукових досліджень та формування нових наукових ідей.

Усі матеріали подаються в авторській редакції

За вигляд, зміст, достовірність та відсутність плагіату у тезах відповідають автори.

© Львівський національний університет природокористування, 2024
Кафедра обліку та оподаткування, 2024

Бугріменко Р. М. Смокова Л. М.	ДОСЛІДЖЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА	309
Верзун А. А Войничка Л. Й.	ВПЛИВ МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ НА ОПТИМІЗАЦІЮ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	311
Вітер М. В. Сейсебаєва Н. Г.	УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ, ЯК УМОВА СТАЛОСТІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ	313
Вольська А. О. Бачинська М. В.	БІРЮЗОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ УПРАВЛІННЯ	315
Гнилянська Л. Й. Замостний В. В.	ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ КАДРОВИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА	318
Гордня Н. Д.	ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ АДАПТАЦІЇ ТА КОПІНГ- СТРАТЕГІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ	320
Дранус Л. С. Матвєєва В. М.	ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	323
Дранус В. В. Пилипчук О. А.	УПРАВЛІННЯ ТРУДОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	326
Дригін А.	УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ МОТИВАЦІЇ ТА СТИМУЛЮВАННЯ ПЕРСОНАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ	329
Желавська Н. В.	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	331
Ільчина Л. І.	СУЧАСНИЙ БІЗНЕС: УПРАВЛІННЯ ТА ОПОДАТКУВАННЯ.	333
Квятко Т. М.	СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА В УКРАЇНІ	335
Колесніков А. В.	ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ ФЛОРИСТИЧНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	337
Кузьома В. В. Руденко С. В.	БІОЕКОНОМІКА ЯК ФОРМА ЦИРКУЛЯРНОЇ МОДЕЛІ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН У АГРОПРОДОВОЛЬЧІЙ СФЕРІ	339
Кучмійова Т. С. Грабовська К. А.	ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ УМОВАХ	341
Кушнір В. О.	РОЗВИТОК ЛЮДСЬКИХ РЕСУРСІВ У АГРОПРОМИСЛОВОМУ СЕКТОРІ УКРАЇНИ З ПОЗИЦІЇ СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	343
Малюга В. В. Магнушова О.	ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	345
Нестерук С.Д.	ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ЛІСОВОЇ ТА ДЕРЕВООБРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	347
Орехова А. І.	АДАПТИВНЕ ЛІДЕРСТВО ЯК ОСНОВА УПРАВЛІННЯ КОМАНДОЮ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ	350
Орлов В. В.	УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ МІНЛИВОСТІ ТА НЕВИЗНАЧЕНОСТІ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА	352
Осіпова А. А.	ВЕДЕННЯ АГРОБІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ	355
Роздайбіда Н. М. Бойчук О. З. Отчич Н. М.	ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	358

УДК 330.34

Алла ОСІПОВА

к.е.н., доцент,

Уманський національний університет садівництва, м. Умань

ВЕДЕННЯ АГРОБІЗНЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ

Україна має потужний аграрний сектор, який є одним із ключових для економіки України, забезпечуючи значну частину ВВП країни, а також виступаючи як основне джерело експортних доходів. Земельні ресурси, сприятливий клімат і родючі ґрунти дають Україні потенціал стати одним із світових лідерів у виробництві та експорті аграрної продукції. Розвиток аграрного бізнесу має важливе значення для соціально-економічного розвитку регіонів, створення робочих місць і підвищення добробуту населення.

Вплив воєнного стану має багатогранний і комплексний характер, охоплюючи як безпосередні наслідки воєнних дій, так і довгострокові зміни у законодавчому регулюванні, логістиці, збуті продукції, доступності робочої сили та адаптації до невизначеності. Вирішення цих викликів вимагає від аграрних підприємств не лише оперативних рішень, а й стратегічного планування та інноваційного підходу до адаптації свого бізнесу під змінені умови.

Сільське господарство, будучи трудомістким, сильно постраждало від раптового вакууму, створеного переміщенням громад і призовом людей на військову службу. Втеча людей із зон конфлікту не лише зменшила кількість робочих рук, що обробляють землю, але й виснажила сектор досвідченою робочою силою.

Війна спричинила скорочення кількості діючих сільськогосподарських підприємств з 51,8 тис. до 35,6 тис. у 2022 році, тобто майже на третину. Це скорочення, найсуттєвіше з 2012 року, випереджає загальний економічний спад у країні. В окремих галузях, таких як рослинництво, тваринництво та допоміжна сільськогосподарська діяльність, відбулося значне скорочення кількості підприємств, що свідчить про глибоку дезорганізацію аграрного сектору України через війну [1].

За вісім місяців 2023 року Україна експортувала товарів на 24,5 млрд дол, з цього експорт до Польщі становив 3,4 млрд дол, що на 25,2% менше порівняно з аналогічним періодом 2022 року. Водночас експорт до Румунії зріс на 20,6%, досягнувши 2,6 млрд дол, а до Китаю – на 8,4%, становлячи 1,8 млрд дол. При цьому обсяги експорту зернових до Польщі та Румунії в 2023 році суттєво змінились: до Польщі зернових культур експортовано на 177 млн доларів (за весь 2022 рік – на 638 млн дол), тоді як до Румунії – на 950 млн дол (за весь 2022 рік – на 1,3 млрд дол) [4].

Загальна географія експорту з України також зазнала змін: якщо раніше основними партнерами були Китай, Польща та Туреччина, то у 2023 році до переліку великих імпортерів української продукції увійшли країни Європи, зокрема Німеччина, Іспанія, Італія, Нідерланди, а також США, Індія, Єгипет та

деякі інші, при цьому частка експорту до країн ЄС зросла з 47,1% у першому кварталі 2022 року до 62,7% за аналогічний період 2023 року [4].

Ці зміни відображають адаптацію українського аграрного сектору до викликів, пов'язаних із воєнним станом, і зусиль щодо диверсифікації торговельних відносин для зменшення залежності від окремих ринків.

У 2023 році в Україні було впроваджено декілька ключових програм державної підтримки аграрного сектору:

- надання одноразової грошової допомоги постраждалому населенню в Миколаївській та Херсонській областях за втрачений урожай через підлив греблі Каховської ГЕС. Розмір допомоги становить 3318 грн за сотку земельної ділянки, на якій втрачено врожай овочів, з обмеженням площі до 20 соток у Миколаївській області та до 30 соток у Херсонській області;

- компенсація єдиного соціального внеску сімейним фермерським господарствам на суму 1,9 млн грн. Ця ініціатива спрямована на підтримку сімейного фермерства без створення юридичної особи;

- державна підтримка аграріїв та організацій водокористувачів, які використовують меліоровані землі. Дотації надаватимуться на безповоротній основі для реконструкції наявних та/або будівництва нових меліоративних систем із використанням зрошення дощуванням або краплинним зрошення, а також для відновлення насосних станцій. Розміри дотацій варіюються в залежності від типу зрошення і включають суми від 13 250 грн до 25 300 грн на 1 га оброблюваних угідь [2].

Окрім цього, програма USAID з аграрного і сільського розвитку має загальну вартість 35 млн. дол. США і надає агрономічну підтримку 3 тис. с/г виробників 13 областей країни. Ще один проект, «Кредитні ресурси для с/г виробників», розрахований на сім років з загальною вартістю 8,9 млн. дол. США, надає нові кредити через кредитні спілки, які є партнерами USAID. Також у липні 2022 року було започатковано «Ініціативу стійкості сільського господарства в Україні» (AGRI) з вартістю 100 млн. доларів, метою якої є зміцнення механізмів експорту української аграрної продукції [3]. Зауважимо, що важливою частиною державної підтримки агросектору є звільнення від оподаткування ввізним митом товарів, необхідних для забезпечення зберігання зернових та олійних культур. Закон № 2445-IX від 27.07.2022 року спрямований на вирішення проблем зберігання агропродукції через неможливість її експорту морськими портами. В цей період дії воєнного стану та ще 30 днів після його закінчення звільняються від оподаткування ввізним митом виробни та обладнання, які використовуються для зберігання, перевезення, завантаження та розвантаження зернових і олійних культур.

Ці програми та ініціативи відіграють ключову роль у забезпеченні стійкості та розвитку аграрного сектору України в умовах воєнного стану, допомагаючи адаптуватися до складних умов та зберігати виробничий потенціал країни.

Отже, війна в Україні суттєво змінила аграрний бізнес, про що свідчить різке скорочення кількості працюючих підприємств та зміна динаміки експорту. Незважаючи на ці виклики, аграрний сектор України продемонстрував стійкість та адаптивність, а державна та міжнародна підтримка відіграє ключову роль у

стабілізації та сприяттні відновленню. Подальші інновації та стратегічне планування матимуть вирішальне значення для майбутнього зростання сектору та його внеску в національну економіку.

Список використаних джерел:

1. Кількість діючих сільськогосподарських підприємств в Україні суттєво зменшилася. Agroter. URL : <http://surl.li/rzyuі> (дата звернення 16.03.2024).
2. Ключові політики та заходи для підтримки аграрного сектору України в умовах воєнного стану. Національний інститут стратегічних досліджень. URL : <http://surl.li/qaltz> (дата звернення 17.03.2024).
3. Підтримка аграрного сектору в умовах воєнного стану: що варто знати? Юрліга. URL : <http://surl.li/rzyuw> (дата звернення 16.03.2024).
4. Сильне плече аграріїв. За вісім місяців 2023-го агросектор приніс Україні у п'ять разів більше виручки, ніж металургія. Які країни купують українське? Дослідження. Forbes. URL : <http://surl.li/mrotw> (дата звернення 15.03.2024).